

следъ като гръцкиятъ патриархъ разрешава да се пѣе и въ православната църква хармоничното пѣние, което е било отдавна въ употреба въ западната (римска) църква. Тогава се появяватъ хармонически изложения на мѣстнитѣ църковни напѣви — на четири, петъ, шестъ и осемъ гласа. Львовското братство е имало хоръ още въ 1604. П-то пѣние скоро се разпростира въ цѣла Русия, и замѣня постепенно едиогласното. Първитѣ партитури на П-то пѣние сж били четиригласни хармонизации на старитѣ напѣви: знамененъ, киевски, български и гръцки, и сж били написани на кръжки, или квадратни киевски ноти. Тѣзи хармонизации сж били, отначало, за мжжски хоръ, и мелодията (основния напѣвъ) е билъ въ срѣдния гласъ (баритонъ), а по късно се явяватъ приложения и за смѣсенъ хоръ. По късно, подъ влияние на полската църковна музика, се явява и партесно пѣние отъ лично творчество, а отъ времето на Петъръ Велики, когато западната музика прониква въ Русия на широки вълни и били призовани и видни майстори, главно италиянци, се явява и концертната духовна музика, която е имала чисто италиянски характеръ. Виднитѣ италиянски компонисти Галупи и Сартти възпитаватъ въ този (италиански) духъ и рускитѣ компонисти, като Давидовъ Бортнянски и др. Този чуждъ, италиянски духъ продължава въ руската църковна музика до началото на XIX в., когато се явяватъ компонисти, които работятъ за създаването на чисто руски църковно-музикаленъ стилъ: едни — върху лично творчество, други — държайки се о древното руско църковно пѣние, което тѣ обработватъ художествено.

Партименто, ит. *partimento* — се наричатъ композиционни упражнения, състоящи се въ развиване на принадлежащитѣ къмъ хармонията гласове.

Партитино, ит. *partitino* — малка партитура за допълнително вмъкнатитѣ къмъ една голѣма партитура инструменти.

Партитура, ит. *partitura*, фр. *partition*, нѣм. *Partitur* — се нарича сбора, прегледа, чрезъ поставянето на една страница единъ надъ другъ на всички инструментални и вокални гласове, на една композиция, и по такъвъ

начинъ да се получава една пълна прегледностъ на едновременно звучащитѣ ноти. П-та е пълна, фр. *partition d'orchestre*, когато съдържа всички партии, а намалена — когато се вади едно съкращение (резюме) отъ голѣмата (пълна). П. на пиано е клавириното извлѣчение. П. за пѣние (*partition de chant*) — клавирино извлѣчение съ текстъ — за вокални творби. Принципътъ, върху който е поставена модерната П-ра е: инструменти отъ единъ видъ и тембъръ да се групиратъ наедно, а въ отдѣлнитѣ групи високитѣ гласове да бждатъ надъ низкитѣ. Пѣвческитѣ гласове при П-ри на опери, оратории, меси и др. се поставятъ най-долу — собствено предъ контрабаситѣ — за целестобразно ориентирание върху хармонията, понеже басътъ е основата на хармонията. Старитѣ класици-симфоници нареждатъ инструментитѣ въ своитѣ П. така: тимпани, тръби и тромбони, хорни, дървени и струнни. Веберъ нарежда инструментитѣ въ увертюрата на „Оберонъ“ така:

Флейти

Обои

Кларинети А

Фаготи

Хорни { I и II D
III и IV A

Тръби-D

Тимпани D-A

Тромбони { алтъ
теноръ
басъ

I цигулки

II цигулки

Виоли

Виолончели

Контрабаси

Берлиозъ въ „Римски карнавалъ“:

Флейти

Обои

Английски рогъ

Кларинети А

Фаготи

Хорни С и Е

Тръби А

Корнети а пистонъ

Тимпани А-Е

Малъкъ барабанъ

Тригълникъ

I } цигулки

II } цигулки

Виоли

Виолончели

Контрабаси